

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

5.5.2025

Dnro: EURA 2021/209281/09
02 01 01/2025/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Samassa pöydässä - Osallisuutta ja toimintakykyä ruoka-avun asiakkaille

Hakijan virallinen nimi

Savon Martat ry

Hakemusnumero

209281

Saapumispäivämäärä

21.06.2025

Alkamispäivämäärä

01.09.2025

Päätymispäivämäärä

31.08.2027

Viranomaisen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Etelä-Savon kansalaistoimijalähtöisen
kehittämisen haku (1/2025)

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-097

Käsittelijä

Pia Marjaana Pirskanen

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Samassa pöydässä on ESR-ruoka-apuhankkeita tukeva hanke. Hanke edistää yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta sekä hyvinvointia ja terveyttä edistämällä ruoka-avun asiakkaiden terveellisiä elintapoja sekä arjen taitoja ja valmiuksia.

Hankkeen kohderyhmä ovat ruoka-avun asiakkaat Mikkeliissä, Kuopiossa ja Rautalammilla. Ruoka-avun asiakkaissa on mm. työttömiä, lapsiperheitä, nuoria ja maahan muuttaneita. Hankkeessa keskitytään nuoriin ja työikäisiin. Lisäksi hanke tarjoaa tietoa ja tukea ruoka-aputoimijoille.

Hankkeen pää toteuttaja on Savon Martat ry. Hanke toteutetaan Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakunnissa Mikkeliissä, Kuopiossa ja Rautalammilla. Yhteistyökumppaneita ovat etelä- ja pohjoissavolaiset ruoka-aputoimijat, etsivän nuorisotyön ja sosiaalitoimen ammattilaiset sekä muut toiminta-alueen järjestötoimijat.

TAVOITTEET

Hankkeen kokonaisvaltainen tavoite on ruoka-avun asiakkaiden sosiaalisen osallisuuden ja elämäntilanteen koheneminen. Kun yksilö voi hyvin ja arki sujuu, vapautuu voimavaroja myös oman kodin ulkopuoliseen toimintaan kuten opiskeluun ja työllistymiseen. Hankkeen konkreettiset tavoitteet ovat:

Tavoite 1: Ruoka-avun asiakkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja sosiaalisen osallisuuden kohentuminen

Tavoite 2: Ruoka-avun asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn sekä aktiivisen toimijuuden kehittyminen

Tavoite 3: Ruoka-aputoimintaan linkittyvien hyvinvointipalveluiden laajeneminen ja kehittyminen

Osallistujatavoite hankkeen pitkäkestoisessa toiminnassa on koko alueella hankkeen aikana 60 henkilöä, n. 30 Kuopiossa ja Rautalammilla ja n. 30 Mikkeliissä. Tavoite on, että hankkeen osallistujista 10 % eli 6 henkilöä aloittaa työnhaun, opiskelun tai työllistyy. Osallistujatavoitteeseen on laskettu niin ruoka-avun asiakkaat (52 hlö) kuin ruoka-aputoimijoita (8 hlö). Hankkeen avoimessa neuvonnassa voidaan lisäksi vaikuttaa satojen muiden henkilöiden arkeen positiivisesti kertaluonteisten kohtaamisten ja yksittäisten keskustelujen avulla.

TOIMENPITEET

Hanke kehittää ESR+ ruoka-apuhankkeisiin liittyviä osallisuutta ja toimintakykyä edistäviä palveluita. Hanke tukee ruoka-apuhankkeiden toimintaa tarjoamalla monipuolista kotitalousneuvontaa ruoka-avun asiakkaille. Hankkeen toiminta jaetaan kolmeen ruoka-avun asiakkaille kohdistuvaan työpakettiin ja yhteen ruoka-aputoimijoille kohdistuvaan työpakettiin. Hankkeen toiminta jaetaan mahdollisimman tasaisesti Etelä-Savon ja Pohjois-Savon kesken.

TP 1. AVOIN NEUVONTA JA OSALLISTUJIEN REKRYTOINTI: Teemme neuvontaa ruokajakotilaisuuksissa, yhteisöruokailuissa ja muissa yhteistyökumppanien tilaisuuksissa jakamalla tietoa ja pitämällä luentoja ruokaan, ravitsemukseen, kodinhoitoon ja kodintalouteen liittyvistä aiheista. Tilaisuuksissa markkinoidaan hankkeen ryhmä- ja yksilöohjausta ja pyritään löytämään osallistujia hankkeen pitkäkestoiseen toimintaan.

TP 2. SAMASSA PÖYDÄSSÄ -KURSSIKOKONAISUUS JA RYHMÄOHJAUS: Kehitämme ruoka-avun asiakkaille kurssikokonaisuuden, joka koostuu 3 kurssikerrasta ja kotona tehtävistä harjoitteista. Toteutamme hankkeen aikana vähintään 10 kurssisarjaa. Kursseilla käsitellään mm. seuraavia aiheita: ruoan valmistus edullisesti, terveellisesti ja kestävästi ruoka-avun ostokortilla tai ruokajaosta saaduilla tuotteilla; ruokahävikin välttäminen; edullinen ja kestävä kodinhoito; kestävä arjen- ja taloudenhallinta sekä kotivara. Jokaisella kurssikerralla valmistetaan edullinen ja terveellinen ateria ja ruokaillaan yhdessä. Kurseille voidaan kutsua mukaan muita ammattilaisia tai vertaistoimijoita, jotka tukevat osallistujien siirtymää kohti koulutusta ja työtä.

TP 3. YKSILÖLLINEN TUKI JA OHJAUS: Yksilöohjaus tukee osallistujien työ- ja toimintakyvyn kehitystä kurssikokonaisuuden aihepiireissä. Yksilöllistä tukea voidaan kohdentaa, syventää ja toteuttaa osallistujan tarpeen mukaan. Yksilöohjauksessa voidaan tukea myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät eri syistä voi osallistua ryhmätoimintaan. Yksilöohjauksessa selvitetään henkilön tuen- ja palvelutarpeet.

Hankkeen osallistujia voidaan edelleen ohjata työllistymistä tukevien palveluiden, kuten hyvinvointialueen työkyvyn tuen palveluihin tai kuntien työllisyyspalveluiden, piiriin tai muuhun ryhmätoimintaan marttojen omassa, yhteistyökumppanien tai toisten hankkeiden toiminnassa. Palveluohjauksella tuetaan siirtymää kohti koulutusta ja/tai työelämää.

TP 4. TIETO JA TUKI RUOKA-AVUN TOIMIJOILLE: Tarjoamme ruoka-aputoimijoille tietoa ja tukea erityisesti ruokaan, ravitsemukseen ja elintarviketurvallisuuteen liittyen. Mahdollisia toimenpiteitä ovat ruoka-aputoimijoiden koulutus sekä reseptiikan ja muiden neuvontamateriaalien kokoaminen ja kehittäminen ruoka-aputoiminnan tueksi. Lisäksi ruokajakotilaisuuksien ja yhteisöruokailujen käytännön toteuttamiseen voidaan

antaa toimijoiden pyynnöstä kehitysehdotuksia. Työpaketin tarkempi sisältö ja toimenpiteet suunnitellaan hankkeen aikana yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa heidän toiveidensa ja tarpeidensa mukaan.

TULOKSET

Hankkeen tuloksena osallistujien hyvinvointi, arjenhallinta ja osallisuuden kokemus on parantunut, ja eteneminen kohti koulutusta ja/tai työelämää on siten edistynyt. Alueen palvelutarjonta on kehittynyt ja monipuolistunut. Hankkeen tulokset todennetaan palautekyselyillä hankkeen osallistujille ja yhteistyökumppaneille.

Hankkeen tuloksena yhteensä 52 ruoka-avun asiakasta Etelä- ja Pohjois-Savon alueella on osallistunut ryhmä- ja/tai yksilöohjaukseen ja saanut konkreettista tukea elämäntilanteensa kohentamiseen. Näistä osallistujista 6 etenee kohti koulutusta tai työelämää. Hankkeen avoimen neuvonnan tuloksena satojen muiden henkilöiden arki on kehittynyt positiivisesti kertaluonteisten kohtaamisten ja yksittäisten keskustelujen avulla. Lisäksi vähintään 8 ruoka-avun ammattilaista tai vapaaehtoista on saanut hankkeesta tukea oman toimintansa kehittämiseen.

RESURSSIT

Hanke työllistää osa-aikaisesti kaksi työntekijää. Projektipäällikkö (70 %) vastaa hankkeen hallinnon ja viestinnän kokonaisuudesta sekä sidosryhmäyhteistyöstä ja käytännön toteutuksesta Pohjois-Savossa. Hankeasiantuntija (50 %) vastaa hankkeen käytännön toteutuksesta ja sidosryhmäyhteistyöstä Etelä-Savossa. Henkilöresurssi on yhteensä 1,2 htv.

Hankkeen budjetti on 146 510 €. Hankkeen kustannukset muodostuvat palkkakustannuksista ja toimintakustannuksista.

VIESTINTÄ JA TUOTOKSET

Hankkeen toiminnasta ja tuloksista viestitään avoimesti ja laajasti jo hankkeen aikana ja sen päättyessä. Hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja materiaalit ovat avoimesti saatavilla hankkeen jälkeen. Hankkeen jälkeen toimintaa voidaan laajentaa ja kehittää uuden hankerahoituksen tai muun rahoituksen turvin uusille paikkakunnille.

Hankkeen toimenpiteet

TP 1. AVOIN NEUVONTA JA OSALLISTUJIEN REKRYTOINTI

Hanke tarjoaa monipuolista kotitalousneuvontaa ruoka-avun asiakkaille. Teemme neuvontaa ruokajakotilaisuuksissa, yhteisöruokailuissa ja muissa avoimissa tilaisuuksissa jakamalla tietoa ja pitämällä luentoja ruokaan, ravitsemukseen, kodinhoitoon ja kodintalouteen liittyen. Ruoka-aputapahtumiin jalkaudutaan erityisesti hankkeen alkuvaiheessa, jotta hankkeen toimijat tulevat tutuiksi ruoka-avun toteuttajille ja asiakkaille. Kun toiminta on vakiintunut ja luottamus toimijoiden välille on syntynyt, neuvontaa tehdään jatkossa 1–2 kertaa kuukaudessa per paikkakunta. Neuvonta tehdään yhteistyökumppanien tiloissa.

Osallistujien rekrytointi toteutetaan sensitiivisesti ja matalalla kynnyksellä; ruoka-avun asiakkaalla on aina aito mahdollisuus valita, osallistuuko hankkeen toimintaan. Tavoitteena on, että osallistujat osallistuvat sekä ryhmätoimintaan että yksilötoimintaan, mutta osallistuja voi tilanteensa mukaan valita vain toisen.

Kohderyhmä tavoitetaan ensisijaisesti kasvotusten ruoka-aputoiminnassa: avoimen neuvonnan yhteydessä eri tilaisuuksissa. Osallistujat rekrytoidaan ruoka-aputoimijoiden tai muiden yhteistyökumppanien avulla. Ruoka-aputoimijat ja muut yhteistyökumppanit voivat myös ohjata asiakkaita hankkeen toimintaan. Lisäksi ryhmätoimintoihin otetaan mukaan yhteistyökumppaneiden valmiiksi kokoamia ryhmiä. Toimintaa markkinoidaan Jelppis- ja Koonto-hankkeiden toimijaverkostoissa, mikä tukee kohderyhmän tavoittamista ja lisää asiakasohjausta toimijoiden välillä.

TP 2. SAMASSA PÖYDÄSSÄ -KURSSIKOKONAISUUS JA RYHMÄOHJAUS

Kehitämme ja toteutamme ruoka-avun asiakkaille kurssikokonaisuuden, joka koostuu 3 kurssikerrasta ja kotona tehtävistä harjoitteista. Hankkeen aikana toteutetaan vähintään 10 kurssisarjaa.

Kurssien aiheita ovat mm. ruoan valmistus edullisesti, terveellisesti ja kestävästi ruoka-avun ostokortilla tai ruokajaan tuotteilla; ruokahävikin välttäminen; edullinen ja kestävä kodinhoito; kestävä arjen- ja taloudenhallinta sekä kotivara. Joka kurssikerralla valmistetaan edullinen ja terveellinen ateria ja ruokaillaan yhdessä. Kurseilla hyödynnetään ruokajaoissa yleisesti jaossa olevia tai niitä vastaavia ruokatarvikkeita, jotta kurssisisällöt ovat osallistujille mahdollisimman hyödyllisiä myös kodin arjessa.

Kurssit toteutetaan matalan kynnyksen, kuntouttavan työotteen ja turvallisen tilan periaatteita noudattaen. Osallistuja asettaa omat rajansa, oppii yhdessä tekemällä ja voi vaikuttaa toiminnan sisältöihin.

Kurssisarja on yksilölle pitkäkestoinen ja kehittävä prosessi. Yksittäisellä kurssilla annetaan heräte tiettyyn teemaan, kannustetaan hyödyntämään kurssilla opittua kotona ja tuetaan aiempien kurssikertojen aiheisiin liittyvässä toiminnassa. Kurssisarjan lopuksi opit ja kehitys kootaan yhteen. Kurssisarjan tukena tarjotaan yksilöneuvontaa (TP3).

Kurssit voidaan toteuttaa koko hankkeen kohderyhmälle avoimina kursseina tai eri kohderyhmille, kuten lapsiperheille tai maahan muuttaneille, kohdennetusti. Ryhmätoiminta toteutetaan Marttojen opetuskeittiössä tai soveltuvissa muissa tiloissa (yhteistyökumppanin tila tai tarvittaessa vuokratila). Henkilö voi osallistua kurssikokonaisuuteen kerran hankkeen aikana. Asiakas saa kokonaisuuden päättyessä kurssitodistuksen.

TP 3. YKSILÖLLINEN TUKI JA OHJAUS

Tarjoamme osallistujille yksilöllistä tukea heidän tarpeidensa mukaan. Yksilötoimintaa tehdään kuntouttavalla työotteella osallistujan arjenhallinnan ja arjen taitojen vahvistamiseksi ja oman jatkopolun löytämiseksi. Yksilöohjaus toimii lisätukena niille, joiden tuentarve on suuri tai pitkäkestoinen. Yksilöohjaus voidaan ajoittaa kurssikokonaisuuden lomaan tai sen jatkoksi osallistujan tilanteen mukaan. Yksilöohjauksessa voidaan tukea myös sellaisia henkilöitä, jotka eivät eri syistä voi osallistua ryhmätoimintaan.

Yksilötoiminnan teemat ovat samoja kuin kurssisarjoilla: ruokaostosten tekeminen, ruoan valmistus, kodinhoito ja siivous, taloudenhallinta ja kotivara. Yksilötoiminnassa voidaan syventyä jokaisen osallistujan yksilöllisiin tarpeisiin ja toiveisiin ja tarjota siten vaikuttavampaa tukea. Lisäksi yksilötoiminnassa voidaan käsitellä toiminnan teemoihin liittyviä yksityiskohtia, joihin ryhmätoiminnassa ei voida yksityisyydensuojan vuoksi yksilötasolla käsitellä. Yksilöohjauksella voidaan tukea erityisesti henkilön työ- ja toimintakykyä konkreettisoin keinoin.

Yksilötoiminnassa kartoitetaan asiakkaan elämäntilanne ja mahdolliset palvelutarpeet. Yksilöohjauksessa tehdään yhteistyötä muiden ammattilaisten kanssa, jotta osallistuja etenee kohti työllistymistä tai koulutusta. Osallistuja ohjataan tarvittaessa muiden palveluiden pariin. Hakijan omana toimintana hankkeen osallistujille voidaan tarjota mahdollisuus vapaaehtoistyöhön hankkeen myöhemmässä toiminnassa tai marttojen muussa toiminnassa.

Yksilötoiminta voidaan toteuttaa Marttojen tiloissa, yhteistyökumppanien tiloissa tai osallistujan kotona. Kotikäyntejä toteutetaan osallistujan pyynnöstä.

TP 4. TIETO JA TUKI RUOKA-AVUN TOIMIJOILLE

Hanke auttaa kehittämään ruoka-avun palveluita, toteutusta ja toimijoiden osaamista. Tarjoamme ruoka-aputoimijoille tietoa ja tukea erityisesti ruokaan, ravitsemukseen ja elintarviketurvallisuuteen liittyen. Mahdollisia toimenpiteitä ovat ruoka-aputoimijoiden koulutus, ruokajakotuotteiden hyödyntämistä tukevien reseptien kokoaminen ja kehittäminen toiminnan tueksi, muun neuvontamateriaalin kokoaminen ja kehittäminen toiminnan tueksi sekä avoimen neuvonnan (TP 1) toteuttaminen toimijoiden toivomista teemoista. Lisäksi ruokajakotilaisuuksien ja yhteisruokailujen käytännön toteuttamiseen voidaan antaa toimijoiden pyynnöstä kehitysehdotuksia. Työpaketin tarkempi sisältö ja toimenpiteet suunnitellaan hankkeen aikana yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa heidän toiveidensa ja tarpeidensa mukaan.

Lisätietoja hakemuksesta

INDIKAATTORIT

Hankkeeseen arvioidaan osallistuvan 60 osallistujaa, joista 44 on työttömiä, 3 koulutuksessa olevia, 8 työssä olevia (ruoka-aputoimijat) ja 5 työmarkkinoiden ulkopuolella. Hankkeen toimenpiteiden ansioista 4 ryhtyy työnhakuun, 2 sijoittuu koulutukseen ja 8 siirtyy työelämään. Hankkeen osallistujista n. 30 on Pohjois-Savon alueelta (Kuopio ja Rautalampi) ja n. 30 Mikkelistä.

KUMPPANUUDET

Mikkeli: Mikkelin Helluntaiseurakunta, Mikkelin Tuomiokirkkoseurakunta, Mikkelin Työttömät ry
Kuopio: SPR Kuopion osaston ruoka-aputiimi ja Tukikohta Diakonia ry Kuopio, ViaDia Pohjois-Savo ry, Kuopion ruoka-apu ry, Virvatuli ry
Rautalampi: Leipätiimi ry

RAHOITUS

Mikkelin kaupunki osoittaa hankkeelle ulkopuolista kuntarahoitusta 10 000 €.
Kuopion kaupunki osoittaa hankkeelle alustavalla sopimuksella ulkopuolista kuntarahoitusta 8000€.
Rahoituksesta pyydetään lopullinen yhteistyösopimus ennen hankkeen rahoittamista.
Rautalammin kunta ei osoita hankkeelle rahoitusta, mutta sen kanssa on sovittu mahdollisuudesta käyttää kunnan tiloja hankkeen toimintaan maksutta.
Toteuttaja hakee Marttaliiton taustalla toimivalta Eduard Polonin säätiöltä 5000€ omarahoitusosuuden kattamiseen. Mikäli rahoitus ei toteudu, kattaa Savon Martat ry omarahoitusosuuden kokonaisuudessaan omista varoistaan.

EU+VALTIO -TUKIOSUUDEN JAKAUTUMINEN

Hankkeelle haettu EU+valtio -tuki jaetaan tasan Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntien kesken. Näin ollen molempien maakuntien tukiosuudeksi tulee 58 604€.

Hankkeen toteutusalue**Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?**

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo, Pohjois-Savo

Kunnat

Mikkeli, Kuopio, Rautalampi

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä**Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat**

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	104 650	104 650	
Flat rate 40 % kehittäminen	41 860	41 860	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	146 510	146 510	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	117 208	117 208	80,00
2 Omarahoitus: Yksityinen rahoitus	11 302	11 302	7,71
3 Kuntarahoitus	18 000	18 000	12,29
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	146 510	146 510	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa toimintalinjan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi erityistavoitteen "4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen" tavoitteita. Hanketta on haettu kansalaistoimijalähtöisen kehittämisen hankehausta ja se sopii kyseisen haun hakuteemoihin edistämällä heikommassa asemassa olevien väestöryhmien oikeuksien toteutumista, yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja yhteisöihin kiinnittymistä sekä arjentaitoja.

Erityistavoitteen mukaisesti hankkeen toimenpiteillä vahvistetaan heikoimmassa työmarkkina-asemassa ja huono-osaisuusriskissä olevien henkilöiden aktiivista toimijuutta ja osallisuutta järjestämällä kohderyhmälle kotitalousneuvontaa ja terveellisen ruuan laittoon sekä arjen ja taloudenhallintaan liittyvää kurssitoimintaa sekä yksilöllistä ohjausta. Hankkeen toimenpiteillä vahvistetaan osallistujien terveyttä ja hyvinvointia. Hankkeella vahvistetaan myös ruoka-aputoimijoiden osaamista hankkeessa kehitettävien toimintojen jatkuvuuden turvaamiseksi.

Vahvistuneet arjenhallinnan taidot ja lisääntynyt hyvinvointi parantavat kohderyhmän työ- ja toimintakykyä, mikä lisää mahdollisuuksia edetä kohti koulutusta ja/tai työelämää. ESR+ -tuella on merkittävä vaikutus hankkeen toteutumiseksi.

Pisteet: 30/57

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 28.3.2025

Pohjois-Savon hankeryhmä 14.4.2025

Etelä-Savon ELY-keskuksen rakennerahastopalveluiden rahoituskokous 7.5.2025

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 8.8.2025

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 19.8.2025

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä